

Sygn. akt I CSK 3394/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku M. M.
z udziałem Z. M.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 grudnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 16 grudnia 2021 r., sygn. akt IX Ca 992/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie z 16 grudnia 2021 roku w sprawie z wniosku M. M. z udziałem Z. M. o podział majątku wspólnego należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej

instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłanki z art. 398⁹ § 1 punkt 1 i 4 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia w sprawie oraz oczywistą zasadność skargi.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżąca wskazała, że zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia kwestii czy środki przekazane zleceniobiorcy, pozostającemu w związku małżeńskim, na wykonanie zlecenia nabycia powierniczego wchodzi do majątku wspólnego małżonków, czy ustalając tożsamość zleceniobiorcy przyjmującego kwotę w ramach stosunku zlecenia należy uwzględnić domniemaną racjonalność

zlecniodawcy ocenianą na podstawie późniejszego stosunku zlecniobiorcy do zlecniodawcy i przedmiotu zlecenia, szczególnie w zakresie woli wykonywania prawa własności (tzw. animus) w stosunku do przedmiotu zlecenia, oraz czy oświadczenie woli złożone w celu nabycia prawa własności nieruchomości pozorując wykonanie umowy fiducjarnej, dążąc do zabezpieczenia roszczeń w potencjalnym postępowaniu w sprawie podziału majątku dorobkowego stanowi skutecznie dokonaną czynność prawną co wiąże się z naruszeniem art. 65 k.c. w zw. z art. 734 k.c. w zw. z art. 740 k.c., art. 741 k.c., art. 140 k.c., art. 31 § 2 k.r.o.

Przede wszystkim wskazać należy, że przedstawiając powyższe zagadnienia skarżąca nie wykazała, że ich wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a więc pozostaje w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez Sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11). W rzeczywistości zmierzają one do zakwestionowania ustaleń faktycznych Sądu meriti, zgodnie z którymi w zawartej umowie fiducjarnej (powierniczej), w roli powiernika występowali oboje małżonkowie M.. W konsekwencji Sąd ten ustalił, że choć prawo do lokalu mieszkalnego położonego w K. zostało nabyte w ramach umowy powierniczej, to weszło w skład majątku wspólnego.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08; z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01 i z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca upatruje tym, że zaistniałe w toku sprawy naruszenia prawa materialnego mogące doprowadzić do utraty przez wnioskodawczynię mienia dużej wartości wskutek podziału majątku wspólnego stron orzeczonego z naruszeniem przepisów dotyczących wykładni oświadczeń woli oraz majątku małżonków. Jak podkreśliła, zgromadzony w toku sprawy materiał dowodowy, zwłaszcza oświadczenia woli uczestnika zawarte w formułowanej przez niego korespondencji świadczą jednoznacznie, iż w procesie orzekania Sąd naruszył zasadę badania oświadczeń woli z uwzględnieniem okoliczności i celu jaki przyświecał składającemu.

Z powyższego wynika, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarto wprost polemikę z oceną materiału dowodowego. Tymczasem w aktualnym stanie prawnym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Tak więc wszelkie zarzuty w skardze kasacyjnej dotyczące oceny materiału dowodowego nie mają jakichkolwiek podstaw prawnych. Zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji. Niedopuszczalne jest bowiem formułowanie argumentów na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej przez wyrażenie dezaprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sformułowane przez skarżącego, wbrew zakazowi konfrontowania przez Sąd Najwyższy oceny dowodów oraz związania ustalonymi w sprawie faktami, nie prowadzi ostatecznie do wniosku o oczywistej zasadności skargi.

Ponadto należy zauważyć, że przesłanki wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego. Albo jest tak, że w sprawie są istotne wątpliwości prawne, wobec czego jej rozstrzygnięcie nie jest oczywiste, albo nie ma żadnych wątpliwości tego rodzaju, a występują rażące uchybienia wytknięte w skardze,

świadczące o jej oczywistej zasadności (zob. postanowienia SN z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, postanowienie SN z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22). Tym samym skarżący nie wykazał naruszenia prawa o oczywistym charakterze.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[as]